

UDOSTĘPNIANIE DANYCH WŁAŚCICIELI ZWIERZĄT NA ŻĄDANIE ORGANÓW

Przemysław Gogojewicz

*Kancelaria Usług Prawnych Gogojewicz & Współpracownicy
Radcy Prawni i Doradcy Podatkowi w Chorzowie*

Problematyka udostępniania danych dotyczących właścicieli zwierząt nie jest jednoznacznie wyrażana przez organy administracyjne, jak również przez lekarzy weterynarii. Problem polega na właściwym interpretowaniu pojęcia ochrony danych osobowych i pojęcia dokumentacji medycznej pozyskiwanej przez organy państwa na potrzeby dokonywania przez nie czynności służbowych.

Dane osobowe w praktyce

Zgodnie z art. 4 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (t.j. Dz. Urz. UE. L Nr 119, str. 1), „dane osobowe” oznaczają wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania

osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”).

Możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.

Prawidłowe stosowanie ustawy o ochronie danych osobowych

Zgodnie z art. 15 ust 1-3 rozporządzenia 2016/679, osoba, której dane dotyczą, jest uprawniona do uzyskania od administratora potwierdzenia, czy przetwarzane są dane osobowe jej dotyczące, a jeżeli ma to miejsce, jest uprawniona do uzyskania dostępu do nich oraz następujących informacji:

a) cele przetwarzania;

- b) kategorie odnośnych danych osobowych;
- c) informacje o odbiorcach lub kategoriach odbiorców, którym dane osobowe zostały lub zostaną ujawnione, w szczególności o odbiorcach w państwach trzecich lub organizacjach międzynarodowych;
- d) w miarę możliwości planowany okres przechowywania danych osobowych, a gdy nie jest to możliwe, kryteria ustalania tego okresu;
- e) informacje o prawie do żądania od administratora sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania danych osobowych dotyczącego osoby, której dane dotyczą oraz do wniesienia sprzeciwu wobec takiego przetwarzania;
- f) informacje o prawie wniesienia skargi do organu nadzorczego, jeżeli dane osobowe nie zostały zebrane od osoby, której dane dotyczą – wszelkie dostępne informacje o ich źródle;
- g) informacje o zautomatyzowanym podejmowaniu decyzji, w tym o profilowaniu, o którym mowa w art. 22 ust. 1 i 4

rozporządzenia 2016/679 oraz – przynajmniej w tych przypadkach – istotne informacje o zasadach ich podejmowania, a także o znaczeniu i przewidywanych konsekwencjach takiego przetwarzania dla osoby, której dane dotyczą.

Jeżeli dane osobowe są przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej, osoba, której dane dotyczą, ma prawo zostać poinformowana o odpowiednich zabezpieczeniach, o których jest mowa w art. 46 rozporządzenia 2016/679, związanych z przekazaniem.

Administrator dostarcza osobie, której dane dotyczą, kopię danych osobowych podlegających przetwarzaniu. Za wszelkie kolejne kopie, o które zwróci się osoba, której dane dotyczą, administrator może pobrać opłatę w rozsądnej wysokości wynikającej z kosztów administracyjnych. Jeżeli osoba, której dane dotyczą, zwraca się o kopię drogą elektroniczną i jeżeli nie zaznaczy inaczej, informacji udziela się w powszechnie stosowanej formie elektronicznej.

Wyłączenia dotyczące ochrony danych osobowych

Należy zwrócić uwagę, iż w rozporządzeniu 2016/679 zostało umieszczone szereg ograniczeń dotyczących ochrony danych osobowych z uwagi na ich gromadzenie i przetwarzanie w sytuacji, kiedy występuje ważny interes społeczny, a co za tym idzie, następuje działanie służb, czy też organów administracyjnych, czy skarbowych.

Ochrona danych osobowych z jednej strony ma za zadanie zapewnić właściwe bezpieczeństwo osoby, której dane dotyczą, z drugiej jednak strony ustawodawca zabezpiecza interes organów państwa przed „ukrywaniem się osób”, którym stawiane są zarzuty, dotyczące np. zaległości podatkowych, czy też czynów zabronionych.

Sharing data of animal owners upon request of authorities

A person providing health services is obliged to make medical documentation available to public authorities to the extent necessary for these entities to perform their tasks, in particular control and supervision.

Keywords: RODO, personal data, data processing, data controller, medical records.

Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, administrator, który otrzymał dane osobowe od podmiotu realizującego zadanie publiczne, nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 15 ust. 1-3 rozporządzenia 2016/679, w przypadku gdy podmiot przekazujący dane osobowe wystąpił z żądaniem w tym zakresie ze względu na konieczność prawidłowego

wykonania zadania publicznego mającego na celu:

- 1) zapobieganie przestępczości, wykrywanie lub ściganie czynów zabronionych lub wykonywanie kar, w tym ochronę przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobieganie takim zagrożeniom;
- 2) ochronę interesów gospodarczych i finansowych państwa obejmującą w szczególności:
 - a) realizację i dochodzenie dochodów z podatków, opłat, niepodatkowych należności budżetowych oraz innych należności,
 - b) wykonywanie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych i niepieniężnych oraz wykonywanie zabezpieczenia należności pieniężnych i niepieniężnych,
 - c) przeciwdziałanie wykorzystywaniu działalności banków i instytucji finansowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi,
 - d) ujawnianie i odzyskiwanie mienia zagrożonego przepadkiem w związku z przestępstwami,
 - e) prowadzenie kontroli, w tym kontroli celno-skarbowych.

WAŻNE

Na podstawie art. 5a ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych, w przypadku, o którym jest mowa w art. 5a ust. 1 te same ustawy, administrator udziela odpowiedzi na żądanie wniesione na podstawie art. 15 rozporządzenia 2016/679 w sposób, który uniemożliwia ustalenie, że administrator przetwarza dane osobowe otrzymane od podmiotu wykonującego zadanie publiczne. Wyłączenie stosowania ustawy i rozporządzenia do podmiotów sektora finansów publicznych i do służb specjalnych

Zgodnie z art. 6 pkt 1 i 2 ustawy o ochronie danych osobowych oraz rozporządzenia 2016/679 nie stosuje się do:

- 1) przetwarzania danych osobowych przez jednostki sektora finansów publicznych, o których jest mowa w art. 9 pkt 1, 3, 5, 6 i 14 ustawy o finansach publicznych, w zakresie, w jakim przetwarzanie to jest konieczne do realizacji zadań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa narodowego, jeżeli przepisy szczególne przewidują niezbędne środki ochrony praw i wolności osoby, której dane dotyczą;

- 2) działalności służb specjalnych w rozumieniu art. 11 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

Przykład praktyczny

Pytanie

Do lekarza weterynarii prowadzącego własną praktykę zwrócił się funkcjonariusz policji w celu pozyskania informacji dotyczącej podejrzanego o kradzież w pobliskim sklepie. Z zeznań świadków zdarzenia wynika, iż podejrzanym widziany na miejscu przestępstwa posiada kota i był widziany również z gabinecie weterynaryjnym. Czy lekarz weterynarii powinien pomóc policji udostępnić adres podejrzonej osoby?

Odpowiedź

Tak. Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o policji, w celu realizacji zadań ustawowych Policja jest uprawniona do przetwarzania informacji, w tym danych osobowych, z zachowaniem ograniczeń wynikających z art. 19 te same ustawy.

Zgodnie z art. 20 ust. 1a ustawy o policji Przetwarzanie oraz wymiana informacji, w tym danych osobowych, może dotyczyć danych osobowych, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, przy czym dane dotyczące wyników analizy kwasu deoksyrybonukleinowego (DNA) obejmują informacje wyłącznie o niekodującej części DNA.

Przykład praktyczny

Pytanie

Urzędnik kontroli skarbowej prowadzi śledztwo dotyczące osoby ukrywającej dochody. Przypadkiem dowiedział się, iż osoba ta może być w posiadaniu licznych zwierząt hodowlanych, które leczy lekarz weterynarii. Czy lekarz weterynarii prowadzący własną praktykę może udostępnić dane dotyczące właściciela zwierząt urzędnikowi kontroli skarbowej?

Odpowiedź

Tak. Organy sektora finansów publicznych w celach prowadzonych przez siebie postępowań mogą zbierać i pozyskiwać dane osobowe znajdujące się w dokumentacji medycznej od lekarzy weterynarii.

Zgodnie z art. 45 ustawy o krajowej administracji skarbowej, Organy KAS,

w celu realizacji ustawowych zadań w zakresie, o którym jest mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 2, 6, 8, 10, 13-15, 17a i 20a ustawy o KAS, mogą przetwarzać informacje, w tym dane osobowe, od osób prawnych, jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, o zdarzeniach mających bezpośredni wpływ na powstanie lub wysokość niepodatkowych należności budżetowych, zobowiązania podatkowego lub należności celnych, o zdarzeniach wynikających ze stosunków cywilnoprawnych lub faktycznych czynności mogących mieć wpływ na powstanie obowiązku podatkowego lub wysokość zobowiązania podatkowego, a także występować do tych podmiotów o udostępnienie dokumentów zawierających informacje, w tym dane osobowe.

Organ KAS nie może żądać dokumentów i informacji, do których ma dostęp. Informacje i dokumenty, o których jest mowa w art. 45 ust. 1 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, są udostępniane nieodpłatnie na podstawie postanowienia organu KAS, w terminie i formie określonych przez ten organ. Termin ten powinien uwzględnić zakres żądanych informacji oraz stopień ich skomplikowania. W uzasadnieniu postanowienia należy wskazać okoliczności, z których wynika konieczność pozyskania żądanych informacji.

Zgodnie z art. 12 b ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, Szef Krajowej Administracji Skarbowej udostępnia ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w celu realizacji jego ustawowych zadań dane zgromadzone przez organy KAS w rejestrach, bazach, ewidencjach, zbiorach i systemach inne niż określone w art. 4 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (t.j. Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, ze zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem RODO”, jeżeli minister właściwy do spraw finansów publicznych nie jest współadministratorem tych danych.

WAŻNE

Zgodnie z art. 26 ust. 3 pkt 2 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych ma

obowiązek udostępniania dokumentacji medycznej m.in. organom władzy publicznej, w zakresie niezbędnym do wykonywania przez te podmioty ich zadań, w szczególności kontroli i nadzoru. Prawo żądania pisemnych lub ustnych informacji, wzywania i przesłuchiwania osób oraz żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych, w związku z wykonywaną kontrolą, przysługuje państwowemu inspektorom sanitarnym na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 25 września 2020 r. II SA/Wa 2754/19

Udostępnienie dokumentacji medycznej

Zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta, podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych udostępnia dokumentację medyczną również:

- 1) podmiotom udzielającym świadczeń zdrowotnych, jeżeli dokumentacja ta jest niezbędna do zapewnienia ciągłości świadczeń zdrowotnych;
- 2) organom władzy publicznej, w tym Rzecznikowi Praw Pacjenta, Narodowemu Funduszowi Zdrowia, organom samorządu zawodów medycznych oraz konsultantom w ochronie zdrowia, a także Rzecznikowi Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, w zakresie niezbędnym do wykonywania przez te podmioty ich zadań, w szczególności nadzoru i kontroli;
- 2a) podmiotom, o których mowa w art. 119 ust. 1 i 2 ustawy o działalności leczniczej, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia kontroli na zlecenie ministra właściwego do spraw zdrowia;
- 2b) upoważnionym przez podmiot, o którym jest mowa w art. 121 ustawy o działalności leczniczej, osobom wykonującym zawód medyczny, w zakresie niezbędnym do sprawowania nadzoru nad podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą;
- 2c) Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, w zakresie niezbędnym do wykonywania przez nią zadań określonych w art. 31n ustawy

o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

- 2d) Agencji Badań Medycznych w zakresie określonym ustawą o Agencji Badań Medycznych;
- 3) ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, sądom, w tym sądom dyscyplinarnym, prokuratorom, lekarzom sądowym i rzecznikom odpowiedzialności zawodowej, w związku z prowadzonym postępowaniem;
- 4) uprawnionym na mocy odrębnych ustaw organom i instytucjom, jeżeli badanie zostało przeprowadzone na ich wniosek;
- 5) organom rentowym oraz zespołom do spraw orzekania o niepełnosprawności, w związku z prowadzonym przez nie postępowaniem;
- 6) podmiotom prowadzącym rejestry usług medycznych, w zakresie niezbędnym do prowadzenia rejestrów;
- 7) zakładom ubezpieczeń, za zgodą pacjenta;
- 7a) komisjom lekarskim podległym ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, wojskowym komisjom lekarskim oraz komisjom lekarskim Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Agencji Wywiadu, podległym Szefom właściwych Agencji;
- 8) osobom wykonującym zawód medyczny, w związku z prowadzeniem przeglądu akredytacyjnego podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych na podstawie przepisów ustawy o jakości w opiece zdrowotnej i bezpieczeństwie pacjenta, albo procedury uzyskiwania innych certyfikatów jakości, w zakresie niezbędnym do ich przeprowadzenia;
- 9) osobom wykonującym czynności kontrolne na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia, w zakresie niezbędnym do ich przeprowadzenia;
- 10) członkom zespołów kontroli zakażeń szpitalnych, o których jest mowa w art. 14 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, w zakresie niezbędnym do wykonywania ich zadań.

WAŻNE

Zgodnie z art. 26 ust. 3a ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta, dokumentacja medyczna podmiotów leczniczych, o których jest mowa w art. 89 ust. 1 i 3 ustawy o działalności leczniczej, instytutów badawczych, o których jest

mowa w art. 3 ustawy o instytutach badawczych i innych podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych uczestniczących w przygotowaniu osób do wykonywania zawodu medycznego i kształceniu osób wykonujących zawód medyczny jest udostępniana tym osobom wyłącznie w zakresie niezbędnym do realizacji celów dydaktycznych.

Natomiast na podstawie art. 26 ust. 3b ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta. Osoby, o których jest mowa w art. 26 ust. 3a teże ustawy, są obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji zawartych w dokumentacji medycznej, także po śmierci pacjenta.

Pozostałe przypadki udostępniania dokumentacji medycznej

Zgodnie z art. 26 ust. 4 i 5 ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta, dokumentacja medyczna może być udostępniona także szkole wyższej lub instytutowi badawczemu do wykorzystania w celach naukowych, bez ujawniania nazwiska i innych danych umożliwiających identyfikację osoby, której dokumentacja dotyczy.

Elektroniczna dokumentacja medyczna, o której jest mowa w art. 2 pkt 6 ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia, jest udostępniana na zasadach określonych w przepisach teże ustawy, jak również w przepisach ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy Prawo farmaceutyczne.

Podstawa prawna

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (t.j. Dz. Urz. UE. L Nr 119, str. 1)
- Ustawa o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 581 ze zm.)
- Ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 615 ze zm.)
- Ustawa o Policji (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 145 ze zm.). ●

Przemysław Gogojewicz,
e-mail: radca.prawny@gogojewicz.pl